

Addendum 21-24

Stichting de Stilte

Addendum beleidsplan 2021-2024

Panta rhei, kai ouden menei

Stichting de Stilte

Breda, mei 2021

VOORAF

Alles stroomt, niets staat stil

De link tussen de uitspraak van Heraclitus en de lamgelegde wereld van het Coronavirus is er onmiskenbaar: ook in tijden van stilstand is er beweging. Coronamaatregelen hebben ons gedwongen tot de annulering van 325 voorstellingen, 450 duetten en 2.100 workshops. De grote parade van annuleringen, verplaatsingen, vouchers, annuleringen, verplaatsingen, vouchers, annuleringen, verplaatsingen, vouchers heeft ons veel werk opgeleverd ten tijde van de crisis. In het seizoen 2021-2022 betekent dit evenwel een rendement van 270 voorstellingen, 80 voorstellingen boven het streefgetal. Vanaf het najaar van 2021 neemt de druk op de organisatie toe en komen door de overlappende uitvoeringspraktijk de voorgenomen repetitieprocessen in de knel. Gevolg hiervan is dat de werkzaamheden in de periode 2021-2024 worden uitgesmeerd over zes jaren. Vierjarenbeleid wordt zesjarenbeleid.

Door de stagnatie sinds maart 2020 gaan we dansvoorstellingen die wel verkocht waren, maar niet zijn uitgevoerd vanaf september 2021 opnieuw uitbrengen. Als repertoiregezelschap nemen we een incubatieperiode tussen het creatieproces en de openbare presentatie van producties. We nemen de tijd om de zeggingskracht en de draagwijdte van voorstellingen te doorgronden en te verdiepen. Deze werkwijze komt voort uit de ervaring met langlopende speelperiodes, wisselende casts en een breed repetitorenteam. Producties worden permanent doorontwikkeld. Voor de snelle kick hebben we eenmalige projecten en vernissages. De pauze tussen creatieproces en openbare presentaties voorkomt bovendien dat bestaand werk concurreert met nieuw werk.

MUSICI

Sinds 2020 heeft de Stilte ingezet op samenwerking met musici. In 2021 en 2022 zijn freelancers minder inzetbaar omdat hun eigen activiteiten ook zijn verzet. Het is noodzakelijk vervangers aan te trekken om geboekte voorstellingen te garanderen. In *de Ontspoking* wordt zangeres Sanne Rambags eind 2021 vervangen door Sterre Konijn. Dat betekent een toename aan repetities voor herinstuderingen. De muziek van Martin Fondse wordt opgenomen om bij zijn afwezigheid voorstellingen uit te voeren met drie zangeressen zonder live begeleiding.

Mankind is alsnog in serie geprogrammeerd in het voorjaar van 2022. De voorstelling wordt hernomen in het voorjaar van 2023. We mikken op 25 speelbeurten.

De geplande herneming van *Bosch in Bed* in 2022 met saxofoonkwartet Artvark is uitgesteld.

Een locatieproject in samenwerking met de Grote Kerk Breda, in het kader van de Bredase Cultuurnacht, in januari 2023 is geschrapt.

DANSERSEMBLE

Tijdens *lockdowns* is het werkschema van dansers aangepast en zijn dagelijkse trainingslessen in ZOOMsessies gegeven. Met de online trainingen kwam het arbeidsethos onder druk te staan. In een thuissituatie is er letterlijk weinig ruimte om in dans te communiceren: geen lange combinaties in

diagonalen en weinig mogelijkheden tot persoonlijke begeleiding en uitwisseling. In de overige periodes vonden trainingen en repetities plaats in bubbels. We verwachten dat het herstel van fysieke- en conditionele vaardigheden in de tweede helft van 2021 om een inwerkperiode vraagt van minstens twee maanden. Gezien de hoge gemiddelde leeftijd van het dansersensemble zijn we benieuwd hoe de 'back-to-normal'-belasting uitwerkt. Bijkomende factor is dat de Coronapandemie ertoe heeft geleid dat ruim de helft van de dansers een opleiding is begonnen. Dit vereist van de organisatie een grote inspanning. De planning wordt complexer. In de periode 2021-2024 maken we een begin met verjonging van het dansersensemble.

Om tegemoet te komen aan de grote hoeveelheid speelbeurten in 2021-2022 wordt de uitvoeringscapaciteit tijdelijk uitgebreid. Drie voormalige stagiairs zijn aangenomen met een *juniorcontract*. Met *juniorfuncties* biedt de Stille getalenteerde starters een werkervaringsplek met een marktconform salaris.¹ Een andere consequentie van de toegenomen uitvoeringspraktijk is dat we per september weekendrepetities invoeren.

PROJECTEN

De hervatting van (incidentele) projecten² vraagt om aanpassingen. Een choreografieproject in Zuid-Afrika, inclusief tournee, in de zomer van 2020 is geannuleerd. Het oorspronkelijke plan om duetten voor het onderwijs te creëren met twaalf Zuid-Afrikaanse choreografen is omgezet in een online project met solo's. De tournee is verzet naar 2022.

De creatie van de onderzoeksproductie *Wacht 's Even* is gestart in het najaar van 2020. De kleinschaligheid van de productie maakt een artistiek proces mogelijk binnen het Coronaprotocol. *Oor/Sprong*, een coproductie met Capella Pratensis, is verzet van 2020 naar oktober 2021. De voorstelling wordt twintig keer gepresenteerd in de Sint-Janskerk in Waalwijk en de Belevingskerk in Heusden (Asten). Naast Cappella Pratensis wordt Remy van Kesteren op harp aangetrokken om de dynamiek te versterken.

Onderzoek naar publieksbereik, verdienvermogen en educatie bij schoolvoorstellingen van *Cinderella* en *de Ontspoking* wordt uitgesteld naar 2022.³

Tijdens de *lockdowns* zijn nieuwe projecten ontwikkeld. *Get Moved* - in coproductie met Theater de Nieuwe Vorst - maakt theaterbezoek toegankelijk voor kwetsbare kinderen; *SamSam* - samen met Chassé Theater - introduceert dansvoorstellingen voor kinderen vanaf één jaar; in samenwerking met de Verkadefabriek presenteren we series dansvoorstellingen voor kinderen met een beperking en met *Spelendwijs* bieden Kober Kinderopvang en de Stille een programma met voorstellingen en workshops voor dreumesen en peuters met een taalachterstand.

Vanaf 2022 worden stappen gezet om het BRABANT MENU te verzelfstandigen. Het BRABANT MENU is het orgaan voor de afzet van schoolvoorstellingen in Noord-Brabant

¹ De salariskosten worden gedekt uit de bestemmingsfondsen Provincie Noord-Brabant en Gemeente Breda (gevormd naar aanleiding van coulancemaatregelen)

² BRABANT MENU, Muziek & Dans, MAPPING, Oor/Sprong, choreografieproject met Assitej Zuid-Afrika, Spelendwijs, SamSam, Proeftuin Internationalisering: EU-seedfunding en uitwisseling Tiuri en Skanes Danstheater.

³ Het project wordt gefinancierd door het Brabant C Fonds

INTERNATIONALISERING

Tournees in Frankrijk en Zuid-Korea zijn verzet van 2020 naar 2022 en series in o.a. Shanghai, Berlijn en Londen zijn afgelast. de Stilte voorziet een afname in het aantal internationale speelplekken. (Intercontinentaal) Reizen per vliegtuig wordt duurder en programmeringsbudgetten van (potentiële) partners nemen af. De voorgenomen samenwerking met [Dance Umbrella](#) komt door *Brexit* te vervallen.

De Coronapandemie heeft ons bewuster gemaakt van ons aandeel in de klimaatproblematiek en een zekere terughoudendheid bewerkstelligt ten aanzien van het reizen per vliegtuig. We zoeken naar alternatieve vervoersmethoden, investeren in hybride auto's en ondernemen (dienst)reizen binnen Europa per trein.

We zetten intercontinentaal in op seriebespeeling. In de zomer van 2022 volgt op een presentatie van *Vliegende Koe* tijdens het ASSITEJ Summer Festival South-Korea een tournee met elf speelbeurten in drie theaters in Seoul.

De inkomsten uit internationalisering zijn substantieel door vaste relaties met een tiental theaters uit Frankrijk, Vlaanderen en Luxemburg. Jaarlijks presenteert de Stilte minimaal veertig voorstellingen in *Scenes Nationales* en tien voorstellingen in cultuurcentra in Vlaanderen.

De samenwerking met Agence Mickaël Spinnhirny is een jaar uitgesteld. Vanaf 2023 introduceren we serievoorstellingen in Canada.

de Stilte wil kinderen (wereldwijd) een pluriform aanbod presenteren door ook grote zaal voorstellingen uit te voeren. Voorstellingen in de grote zaal voor een jeugdig publiek zijn dun gezaaid in het internationaal podiumkunstenveld. Het gros van de gezelschappen produceert in de marge. De onderfinanciering van jeugdpodiumkunsten internationaal zie je terug in een kleinschalige uitvoeringspraktijk - producties voor de kleine zaal voor een beperkt publiek met vaak twee uitvoerenden zijn maatgevend. Met *seedfunding* uit de Proeftuin Internationalisering doet de Stilte samen met Europese partners een aanvraag bij Creative Europe of Erasmus+ om kinderen te laten genieten van kunstzinnige voorstellingen in de grote zaal.

Tijdens de Coronapandemie is *Cinderella* in meerdere talen ingestudeerd door de Oostenrijk-Franse acteur Andreas Simma en gepresenteerd tijdens onze online showcase voor veertig internationale programmeurs⁴. In februari 2022 presenteren we *HiHaHuttenbouwers* met live muziek van Mete Erker en Jeroen van Vliet tijdens het Momix Festival in Mulhouse (FR).⁵ Momix is een platform voor distributie: we verwachten in 2022-2023 minimaal 30 speelbeurten met *HiHaHuttenbouwers* af te zetten in Frankrijk.

OPENBARE VOORSTELLINGEN

De commissie Scholten⁶ adviseert openbare voorstellingen tot 2022 af te rekenen op basis van partage in plaats van uitkoop. Voor gezelschappen betekent dit een aderlating. Recettes vallen

⁴ <https://www.destilte.nl/en/performances/showcase-2021-2022/>

⁵ Verzet van 2021 naar 2022

⁶ Ingesteld door brancheverenigingen van podia en producenten: <https://www.napk.nl/wp-content/uploads/2020/09/Update-werkgroep-Scholten-17-9-2020.pdf>

beduidend lager uit dan een vooraf afgesproken uitkoopsom. De vraag is of Nederlandse theaters in de toekomst blijven opteren voor partage-afspraken. Om inkomstenderving op middellange termijn op te vangen is het positief exploitatieresultaat uit 2020 opgenomen als bestedingsreserve COVID-19. Bij de verkoop van voorstellingen stuurt de Stilte aan op garantiesommen.

VERBOUWING

De *lockdown* van februari 2021 is aangegrepen om het theater, de publieksfoyer en de kleedkamer grondig te verbouwen. Het verouderde sanitair en de loden pijpleidingen zijn vervangen, de kleedruimte is voorzien van eigen toiletten en de publieksentree is verruimd. De opgebouwde bestedingsreserve wordt (deels) ingezet om jaarlijkse afschrijvingskosten van de verbouwing te financieren tot 2025.

ONLINE

de Stilte is geen pleitbezorger voor het streamen van haar werk. Menselijk contact, driedimensionale beelden en een levende ervaring zijn het wezen van dans voor de Stilte.

Het begeleiden van een creatief proces via ZOOM bleek in samenwerking met Assitej South Africa echter een enorm voordeel te openbaren. Er is meer tijd voor incubatie en reflectie omdat het proces langer kan duren.

Ook de online showcase waarin de Stilte haar aanbod presenteert voor internationale programmeurs is voor herhaling vatbaar. Zonder reiskosten en reistijd blijken meer stakeholders bereid te zijn zich te verdiepen in het werk van de Stilte.

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Door de Coronapandemie zijn de aanstelling van een marketingmedewerker en een voorstellingsbegeleider uitgesteld tot en met oktober 2021.

In 2020 is de tijd genomen om een transitie door te voeren op de educatieafdeling. Met de aanstelling van een inhoudelijk coördinator is de artistieke input verbreed.

EDUCATIE

We verwachten een toename van de vraag vanuit het onderwijs op grond van de extra middelen die verstrekt worden om onderwijsachterstanden in te lopen. We denken dat we aan kunnen sluiten met nieuwe vormen van educatie waarin we een beroep doen op het creatief denkvermogen. Kunst is spelen op niveau en oplossingen vinden voor de problemen onderweg.

We maken leerlingen deelgenoot van het creatieve proces en de overwegingen die tot een oplossing leiden door producten gefaseerd/onvoltooid te presenteren. Hiervoor benutten we opfrisrepetities van voorstellingen die we op repertoire houden.

VERLENGING BELEIDSPERIODE

Om het voorgenomen beleid met inachtneming van de herzieningen te kunnen uitvoeren komen we tot een tijdslijn die reikt tot einde 2026. We schalen het aantal voorstellingen na het seizoen 2021-

2022 af van 270 naar 190. Het terugnemen op repertoire van een voorstelling die jarenlang is blijven liggen, kost qua inspanningen evenveel kruim als een nieuwe productie. Met deze nieuwe wetenschap hebben we besloten voorstellingen die van waarde zijn voor het gezelschap in stand te houden door een jaarlijkse opfrisweek te plannen. Het betreft voorstellingen die in het midden circuit aangeboden worden: *Alice*, *Overtreffende Trap*, *Kartonbewoners*.

TOT SLOT

Het bestaansrecht van de Stilte wordt niet bewezen door een permanente stroom aan nieuwe producties om publiciteit te genereren. Het streven naar hoge artistieke kwaliteit en een groot publieksbereik is een geleidelijk proces dat zich in de luwte voltrekt. In een tijd waarin marketing en beleid lijken samen te vallen, laten we ons niet verstikken in een (jaarlijks) repeterend patroon van repetities, premières en tournees. Door duurzame relaties met afnemers en publiek, door zelf aan het roer te staan van verkoop en distributie, heeft de Stilte de flexibiliteit om in te spelen op de eigen artistieke ontwikkeling. In voorstellingen en repetities bieden we ruimte aan ontwikkelingen die het creatief proces versterken.

